

Rispostas allas damondas dils affons

Il psicolog Robert Buchli e sias ideas e finamiras pil futur

CARMEN MONN/FMR

■ **Robert Buchli habitescha a Berna ed ei dapi 14 onns psicolog. El cussegia cunzun sportists e sportistas da professiun. Muort la situaziun dil coronavirus ha el surpriu il november vargau ina piazza sco substitut da scolast primar e scoletta. «Las damondas ch'els tschentan en quella vegliadetgna han inspirau mei da scriver in cudisch d'affons», di igl um da 41 onns.** Robert Buchli GmbH senumna la fatschenta che ha sia sedia a Berna e che porscha sustegn ed accompignament el sectur da sport ed economia.

Dapi igl onn 2018 ei Robert Buchli ch'ei carschiu si a Pitasch sur sesez e meina quell'interpresa. «Avon sund'jeu staus emploiaus endisch onns sco psicolog da sport tier la fatschenta Sport Psychologie Wetzell GmbH», di Robert Buchli. Damai ch'el hagi buca pli viu perspectivas e la pussevividad da sesvilupp, seigi el sedecidiu da fundar si'atgna fatschenta. «Entras quei hai jeu era dapli peda per la famiglia e sai decider cura ch'jeu fetsch tgei», di igl um ch'ei bab da treis affons ella vegliadetgna dad ogt, sis e treis onns.

Damai che sia dunna ei medemamein engaschada professiunalmei, han els omisdu la pussevividad d'educar ils affons a casa. «Sco interpretider sund'jeu denton era responsabels per tuttas incumbensas e less esser disponibils», di Robert Buchli enviars la FMR. Igl onn 2019 e l'entschatta digl onn 2020 hagi el giu success cun sia fatschenta. Muort il coronavirus ein denton era ils basegns dalla clientella semidai.

«Il romontsch ei ina part da mia identitad.»

Robert Buchli

Ina pussevividad nunspitgada

«Muort il coronavirus ein las incaricas se-reducidas fetg naven dil mars 2020», conceda Robert Buchli. Damai che tuttas occurrenzas ein vegnidadas spustadas han era las finamiras dallas sportistas e sportists buca saviu vegnir contonschidas. «Per imprendier d'acceptar e da realisar quella situaziun extraordinaria han entginas personas aunc vuliu miu agid.»

Fetg spontan e nunspitgau ha igl um che ha absolviu la fin dils onns 90 il seminari da scolast primar a Cuera retschert in purschida: «Naven dil november hai jeu astgau instruir per in miez onn affons da scoletta e dallas empremas classas.» Aschia ei il giavisch naschiu da scriver in cudisch: Buca mo per tudestg, mobein translatau en plirs lungatgs. «Il lungatg romontsch ei ina part da mi'identitad ed era sch'jeu habiteschel gia dapi bia onns ella Bassa sesent'jeu aunc adina colligiua culla Romontschia», di igl um che ha instrui all'entschatta da sia carriera professiunala a Luven. Era a ses treis affons muossa el il lungatg romontsch e translatescha adina puspei historias tudestgas per romontsch.

Daco sund'jeu cheu?

«Il cudisch d'affons sa esser en tuts quarter lungatgs nazional, denton era biling per romontsch e tudestg.» Alla damonda, sch'el prefereschi d'edir in cudisch translataus per rumantsch grischun ni els idioms di Robert Buchli il suadont: «Jeu sai s'imaginar da scriver la historia per rumantsch grischun ed ils discuoers denter las figuras els tschun idioms.» Il cudisch dueigi dar risposta allas damondas centralas ch'els affons ella vegliadetgna da scoletta e dalla empremas classas hagian. «Il 'daco' ei fetg essenzial: Daco sund'jeu cheu? Daco ei il tschiel blaus? Nua cala il mund?» Il psicolog scolau menziuna ch'els affons hagian bia damondas en quella vegliadetgna ed ei schaigi vid ils carschi da saver cura ch'ei seigi il dretg mument da rispunder a quella. In cudisch seigi in bien mied da comunicaziun. Cun quei ch'igl autur ei

psicolog da sport ed ei bugen ella natira ei la damonda maneivla, sch'il cudisch cuntegn medemamein quels dus aspects. «Jeu manegiel che las figuras ed ils characters semovan segiramein mintgatun ella natira, mo quei duei buca esser igl aspect principal dil cudisch», di Robert Buchli. Il mument ei el denton aunc vid encurir ina cas'editura che ha las medemas visuns e valurs per saver edir il cudisch.

«La cultura ha gronda valeta»

Buca mo il cudisch biling, mobein aunc auters projects ha Robert Buchli planisau pil futur: «Jeu less igl avegnir luvrar ensemble dapli cun fatschentas. Seigi quei cun menaders ni menaders, mo era cun entiras gruppas.» Quei senumna svilup da cultura ed il psicolog vul contonscher ch'il carstgaun e buca mo las cebras ein d'impurtonza. «Jeu less buca mo dar peisa all'economia mobein era al socialesser ed all'ecologia», di Robert Buchli. Che la cultura ei d'impurtonza pil bab da famiglia semuossa era en siu interess pil star sin tribuna: «El temps da corona nua ch'jeu hai giu dapli peda per memez hai jeu visitau in pedagog da teater per migliurar mia moda e maniera da seprestar.» Robert Buchli ha numnadamein scret in text da stand-up comedy; quei vul dir ch'el vegn a preleger il text ad in publicum. «Damai che nus havein stuiu desister il davos onn per la gronda part d'occurrenzas culturas, sun jeu segirs che quella han ina gronda valeta ils proxims onns.» Damai che Robert Buchli ei sur sesez ha el la libertad d'integrar novas purschidas en siu portfolio da fatschenta. Aschia sa el il futur s'imaginar da buca mo svilupp, mobein era far cultura.

FLEM

Adattau il trassé viers Cassons

(fmr/ac) Las organizaziuns per la protecciun dalla natira e la vischnaunca da Flem ein secunvegni dad adattar igl access dalla nova pendiculara viers Cassons. Aschia sa il suveran da Flem decider ils 13 da zercladur davart la planisaziun locala. «Grazia alla buna collaboraziun cun la destianziun da Flem/Laax/Falera havein nus anflau ina sligiazium.» Quei ha il gestiunari dalla Fundaziun svizra per la protecciun dalla cuntrada, Raimund Rodewald, detg. El ha discurren dil consens che pertucca igl access dalla pendiculara entochen Cassons. «Nus havein anflau ina sligiazium che lubescha da proteger la cuntrada e che po satisfar als pretensiuns dal menaschi turissem.

Il president communal, Martin Hug, para medemamein dad esser cuntents sco ins po leger en ina comunicaziun comunabla da Flem e dallas organizaziuns per la protecciun dalla natira. «Cun quei access alternativ alla arena tectonica Sardon po Flem realisar in giavisch stipulaua gia avon onns.» Martin Hug ei dil meini ch'il niev access s'adatteschi optimalmei al maletg dalla cuntrada e possibilteschi a hosps ed indigens da contonscher fetg bain l'arena tectonica. «Gia il viadi sin Ils Cugns daventa aschia in eveniment.» Grazia al conses denter protecciun dalla natira e vischnaunca sa il suveran decider ils 13 da zercladur davart la planisaziun locala, ina decisiun necessaria per saver realisar la pendiculara. Il trassé dalla pendiculara ei planisau da niev naven da Stargels entochen Segnas e da leu naven en duas direzziuns. In bratsch en direzziun da Nagens sura e tschel viers Cassons, Ils Cugns. La vischnaunca da Flem e las organizaziuns per la protecciun dalla natira han comunicau da collaborar vinavon quei che pertucca ils plans da detagl dil niev indrez da transport e las lubientschas da construcziun.

Purs digitals

Ina applicaziun duei simplificar la vendita directa dils purs

SUSI ROTHMUND/FMR

■ **Circa mintga quart dils rondun 50 000 menaschis purils en Svizra posseda ina stizunetta cun agens products. Quellas vul Renzo Blumenthal ussa unir sut il tetg da sia app «Hofladen365» ed aschia promover la vendita directa.** «Mintga crisa porta era schanzas», in patratg ch'era Renzo Blumenthal ha fatg durent la pandemia. Cul «Quadrin» posseda il pur da Vella ed anteriur mister Svizra sez ina stizunetta sil bein puril. Durent il lockdown dalla primavera 2020 ha el perquei percurschiu, ch'ei ha dau ina midada ed ina gronda part

dalla vendita ei sesplegata el mund digital.

Rinforzar la vendita directa

Il pur da bio ha in menaschi da 65 hectaras cun 100 vaccas dil raz «Braunsuisse» e ver 40 pors ch'el engrascha durent la stad. Bunamein tut ses products venda el direct ed entras differentas stizuns dil Volg ella Surselva. La stizun sil bein puril va surtut la stad fetg bein. Ella vegn frequentada d'indigens mo fetg savens era da hosps da vacanzas e passants. «Cun quei che la gliud ha igl onn vargau strusch giu autras letgas, ha la vendita online priu tier enorm», declara Renzo Blumenthal. Aschia seigi el

sedumandaus, cun tgei uaffen digital e solid ch'ins pudessi rinforzar la vendita e havevsi in ulteriur canal da distribuziun. En l'interpresa start-up «Deltaworks GmbH» cun sedia a Breil ha el la finfinala anflau in partenari cumpetent per concretisar sia idea e realisar quella tecnicamein. La soluziun ei ussa ina app che cuviera a moda innovativa ils basegns dallas stizuns sils beins purils. La app «Hofladen365» po vegnir telecargada gratuitamein dils consumers. Ils purs che seregistreschan cun lur stizunetta pagan ina contribuziun. Ei pon indicar silla app informaziuns dil bein puril e dalla stizunetta ed era registrar ils products e las specialitads. Via telefonin sa la clientella aschia empustar e pagar e ton il possessor dalla stizun sco il cumprader survegna ina conferma via e-mail.

Emprema da quellas apps

La «Hofladen365» app dat ei bein gia dapi il settember vargau, ussa duei ella denton vegnir lantschada per propi. Tenor Roland Nett da Deltaworks, ei la app vegnida telecargada ils davos 30 dis passa 2000 ga. Entochen dacheu ein denton aunc sulet ver 25 stizuns dil bein puril registradas, la gronda part aunc el Grischun. Sco Roland Nett declara, equipassien ei bugen tuttas stizuns dils beins purils en Svizra culla app: «Igl ei in fetg favoreivel instrument digital pils purs e leutier aunc innovativ, cun quei ch'ei san sez actualisar lur informaziuns e lur products via telefonin.» Ina semeglionta app nua ch'els purs possien configurar tut sez detti ei da siu saver aunc buca en Svizra. «Tier nossa app stat mintga stizunetta el center cun tut las informaziuns dil singul pur e siu menaschi. Nossa app ei definitivamein l'emprema da quei gener per stizuns dil bein puril sil marc au svizzer.»

Renzo Blumenthal vul promover la vendita directa dils purs ed unir sut in tetg digital las stizuns dils beins purils en Svizra.

MUSEUM REGIONAL SURSELVA

Fauturs surdattan 20 000 francs

(fmr/gc) Pervia dil coronavirus, la pandemia da Covid-19, ei bia stau auter igl onn vargau. Quei ha era tucacu l'Uniun da fatturas e fatturs dil Museum Regional Surselva (MRS) a Glion. Pliras gadas ei stau da serrar las portas. Era la radunonza generala ha buca saviu ver liug. L'entrada principala ord igl «Ilanz Städtlifest» ha muncau, essend ch'ins ha stuiu renunziar a quella occurrenza la stad vargada.

Mo la suprazion ei stada detg activa. Mintgama alla fin dalla jamna ein biars segidai la stad. Aschia han ins saviu realisar el tract nordic dil curtgin l'idea d'ina «BARgia», pia d'ina bar. Durent ch'il Museum era aviarts, ha quella surviu sco Café per quel. Mintgama il davos venderdis-sera dil meins steva la

bar a disposiziun alla publicitad dallas 18.00 tochen las 02.00 uras, schilunsch che Covid lubeva ei. Igl entir gudogn ei ius al MRS. En collaboraziun cul cussegel da fundaziun e la direcciun dil Museum han ins realisau in concept per recaltgar ulteriurs mieds tras schar vi localitads (BARgia, Sala Terrena e curtgin).

Per 2020 ha l'Uniun dils fatturs saviu surdar alla Fundaziun dil Museum Regional Surselva il bi e beinvegniu impoorto da 20 000 francs. Il quen siara cun in gudogn da biebein 400 frs., quei che ha augmentau la facultad dall'Uniun dils fatturs sin 5738 francs alla fin da 2020. La radunonza generala dall'Uniun dils fatturs ha liug ils 17 da matg 2021 el Museum regional Surselva a Glion.

reclama

Wohntraum

zerstören?

Deshalb: **NEIN** zu **diesem** **CO₂-Gesetz!**

HEV Schweiz, Postfach, 8032 Zürich, hev-schweiz.ch